

»mirne nacionalistične vrednote morajo biti skladne z etosom globalizma, da so Filipinci del človeške skupnosti s skupnimi problemi in upanji za *pacem terris*«,¹⁵ avtorja zadeneta na vprašanje pomena takih konceptov, kot je nacionalizem v različnih kontekstih. Jaime Diaz iz Kolumbije se je osredotočil predvsem na neformalno izobraževanje kot orodje pospeševanja družbene pismenosti. Neformalno izobraževanje se mu zdi obetavnejše kot obstoječe formalno, ki teži k »integraciji državljanov v dani red«. ¹⁶ Preostali avtorji izvirajo iz tako imenovanih razvitih dežel z izjemo avtorice iz Rusije, Valentine Mitine, ki je izrazila velika pričakovanja od prihodnosti. Po njenem je »novo politično mišljenje« dober začetek. To mišljenje bi po njenem moralo vključiti »med svoje poglavitne cilje potrebo opuščanja iztrošenih ideoloških in političnih stereotipov, ki temeljijo na težnji k vojaški nadmoči«. ¹⁷ Veteranka mirovne vzgoje Betty Reardon (ZDA) je iz Unescovega dokumenta iz l. 1980 o razorožitveni vzgoji uporabila stališče, po katerem naj razorožitvena vzgoja ne bi poučevala, *kaj naj mislimo* o razorožitvi, ampak raje, *kako naj mislimo* o tem. Reardonova se strinja s stališčem Mitine o edinstvenosti trenutka in o velikih možnostih ne samo za uvajanje mirovne vzgoje, ampak tudi za dosego končnih smotrov, ki naj jim služita vzgoja in izobraževanje: »Imamo tudi konceptualna in pedagoška orodja za to, da izkoristimo priložnost /za izobraževanje za spremembo globalne družbe/. Razorožitvena vzgoja je hkrati nujna potreba in praktična možnost. Na izziv se je mogoče odzvati.« ¹⁸ Ne da bi se spuščali v še več podrobnosti, lahko rečemo, da so tako omenjeni kot neomenjeni pisci predvsem prepričljivo nanizali argumente za mirovne študije in so tudi prikazali moč natančnejše in nekompromitirane analize. S sugestijami za primerne drže v družbenih praksah, ki sledijo iz teh analiz, seveda te sugestije ne bi bile mogoče brez raziskav, ki jih opravljajo mirovne študije, so avtorji prispevkov pokazali tudi na potencial humanističnih ved in izobraževanja v prizadevanjih oblikovanja družbe na novi ravni »sožitja« (*living together*). Toda žal prezentacije učnih metod ali posebnih izkušenj v »ozaveščevalnem« delu, kar bi torej utegnilo zanimati zainteresiranega učitelja, ne dosega ravnih analiz in razvijanja konceptov miru. Knjiga je torej v svojem času odprla pogled na še ne dovolj raziskano področje in opozorila na možno nadaljevanje raziskovanja v nakazani smeri.

¹⁵ Virginia Floresca-Cawagas, Toh Swee-Hin, *From the Mountains to the Seas: Education for a Peaceful Philippines*, v: Magnus Haavelsrud, n. d., 51.

¹⁶ Jaime Diaz, *Peace Education in a Culture of Violence*, v: M. Haavelsrud, n. d., 72.

¹⁷ Valentina Mitina, *Teaching Materials and Teacher Training for Disarmament Education*, v: M. Haavelsrud, n. d., 151.

¹⁸ Betty Reardon, *Challenge and Opportunities of Disarmament Education: One American View*, v: M. Haavelsrud, n. d., 149.